

Per un contrast, o el no-res

ADamunt l'herba, a l'escenari del Teatre Regina de Barcelona, vuit personatges dirigits per Pere Planella interpreten la història de la generació dels cinquanta. L'última generació de l'antifranquisme i la que ara està a la primera línia del poder.

Fora de l'herba, parlem amb Guillem-Jordi Graells, fill de l'any 50, i autor de l'obra. Pencaire escrupolós, que sap discernir entre el coqueteig i el treball cultural, té al seu darrere un llarg currículum en el camp de la investigació literària, la creació teatral i la gestió cultural. Actualment és sots-director de l'Institut del Teatre de Barcelona. «L'any 87 em deixo aquesta feina, estic tip de burocràcia i de barallar-me amb l'administració pública». És tresorer de l'Associació d'Escriptors en Llengua catalana i gestor de la companyia teatral Zitzània.

—*i Què és Damunt l'Herba?*

—És una visió dura, hiper-crítica i autocrítica de l'evolució que ha fet un sector de la generació que va viure els darrers anys de la lluita antifranquista. És la meua generació i la d'en Pere Planella. L'obra no ha estat feta d'una manera maniqueïsta de bons i dolents. Hi ha una mostra d'actituds diverses i vitals que són el denominador comú d'una baixada de guàrdia, de la qual, d'una manera o altra, tots som participants. L'anomenat desencant —la dretanització— té en aquesta obra un tractament inèdit al nostre país.

—*i Quins personatges has definit?*

—Tot passa en un cap de setmana llarg, tres dies, dens, molt dens i menys avorrit que els habituals. Es troben vuit personatges, sis d'aquesta generació i dos de més joves, que els observen amb perplexitat.

—*La crítica n'ha dit...*

—En aquest país, si no et dius Flotats o no ets una recuperació prestigiosa, et toquen molts pals.

Guillem Jordi-Graells, o les coses clares. Crític amb el paraigua que aixopluga la cultura catalana, està per crear un «contrafront», davant de l'aparell «convergent-socialista».

A. Maresma

—*La crítica parlava de desil·lusió.*

—La desil·lusió es va produir fa molts anys. Aquesta obra, no la defineix la paraula desencant, que és una expressió molt restrictiva. Tot el que parlem és molt complex. Hi ha un sector de la classe obrera que pot sentir-se desenganyat perquè n'ha estat víctima, però no desil·lusionat. L'obra planteja una situació on es combinen

l'aspecte ideològic amb un moment biològic personal. És la famosa problemàtica del desgast, el tema dels cremats.

—*A l'obra no surt directament cap intel·lectual.*

—El món intel·lectual queda reservat per a una altra obra. En principi, *Damunt l'Herba* forma part d'una trilogia. Quan en Planella em va incitar a treballar sobre aquesta generació, vam veure que donava molt de si, i decidirem de fer-ne tres. Aquesta que presentem ara és realista, la segona serà una farsa caricaturesca estripada i, la darrera, una obra musical.

—*Els intel·lectuals també han experimentat aquesta evolució cap a la dreta?*

—A nivells ideològics no, o com a mínim, molt menys. El que sí que hi ha és una manca de militància. S'està en un procés de professionalització, que sempre és desitjable i que consumeix molta energia.

D'una banda, hi ha la professionalització, que absorbeix molt, i, de l'altra, l'exigència d'entrar en unes determinades estructures de la infraestructura cultural que depenen d'un colors concrets.

Hi ha una certa dispersió a l'entorn d'uns paranyes i uns perills molt forts. Hi ha també els pensadors convergents que ocupen càrrecs intermedis...

—*Però, Convergència no té gaires intel·lectuals ni pensadors...*

—Sí, però ara hi ha la confluència socialista-convergent, que ha trobat la formulació en el pacte cultural. En Rigol ha plegat i la maniobra ha tronollat.

—*Definim-ho més. I Parles del pacte cultural Mascarell-Subirós-Ramonedà?*

—Sí. Subirós, Ramonedà, Mascarell i tota la gent que envolta el pacte. Per tant, també parlo de l'Oriol Pi de Cabanyes, Bru de Sala, Jaume Lo-

Guillem Jordi-Graells: No a l'assimilació cultural.

rés... Tots ells han fet una formulació cultural i pretenen que sigui assumida pels sectors majoritaris. La proposta té totes les característiques perquè s'olori el tuf del noucentisme, però només pel que fa a dirigisme i exclusivisme. Es tracta d'anar delimitant una cultura oficial que sigui promoguda i imposada indirectament. La seva fórmula és: moderar el nacionalisme i l'esquerranisme per fer un programa conjunt.

—*Il·l els qui no entren en el programa?*

—Els qui n'estem al marge, més ben dit, els qui estem a l'altre costat, caldrà veure si som capaços de fer un front comú o si només ens limitarem a veure com ens aixafen, ara un, ara l'altre. Ells estan adoptant una actitud prepotent i inquisitorial. Si no fem un contrafront, no sé que passarà... ja ho veurem. En tot cas, sé que dient tot això em jugo els 3.000.000 milions de la subvenció de l'Ajuntament de Barcelona.

—*El contrafront a la confluència socialista-convergent quin aglutinador pot tenir?*

—Si es fa la contraofensiva, ha de sortir del sector nacionalista i d'esquerra radical. Hi ha un gran nombre

d'intel·lectuals, o de treballadors de la cultura, fora de l'òrbita convergent-socialista. Es fan esforços aïllats i dispersos. Veig difícil, ara per ara, fer una acció conjunta. De moment, només es pot fer des de sectors reduïts i concrets.

Tot i així, la gent va fent, no s'ha perdut del tot la possibilitat de difondre les idees. Hi ha des del cas d'en Pedroló, que va publicant els seus articles a *l'Avui*, fins a gent més «tremendista», com en Barnils, Monzó, Vendrell, que, tot i no ser de la meua corda, em diverteixen molt i penso que no corren cap risc d'integrar-s'hi.

—*Fem història, i Tu quan comences a fer teatre?*

—A partir del 74-75. Fins aleshores, m'havia dedicat a fer crítica militant de literatura i teatre, com també investigació. A mesura que vaig anar fent teatre, vaig abandonar la crítica teatral. No em semblava correcte estat als dos bàndols. Durant la primera fase, estic en el moviment del teatre independent i faig de tot, menys d'actor. Treballo en el muntatge de la Setmana Tràgica i en la fundació del teatre de l'Escropí.

—*I, després, feu el Teatre Lliure.*

—Del 77 al 80 estic al Teatre Lliure,

fent de director, una mena de director general, encarregat de l'organització.

—*Per què plegues del Lliure?*

—Amb això hi va haver molt d'enrenou. Ens separem per divergències d'orientació.

—*I Quines?*

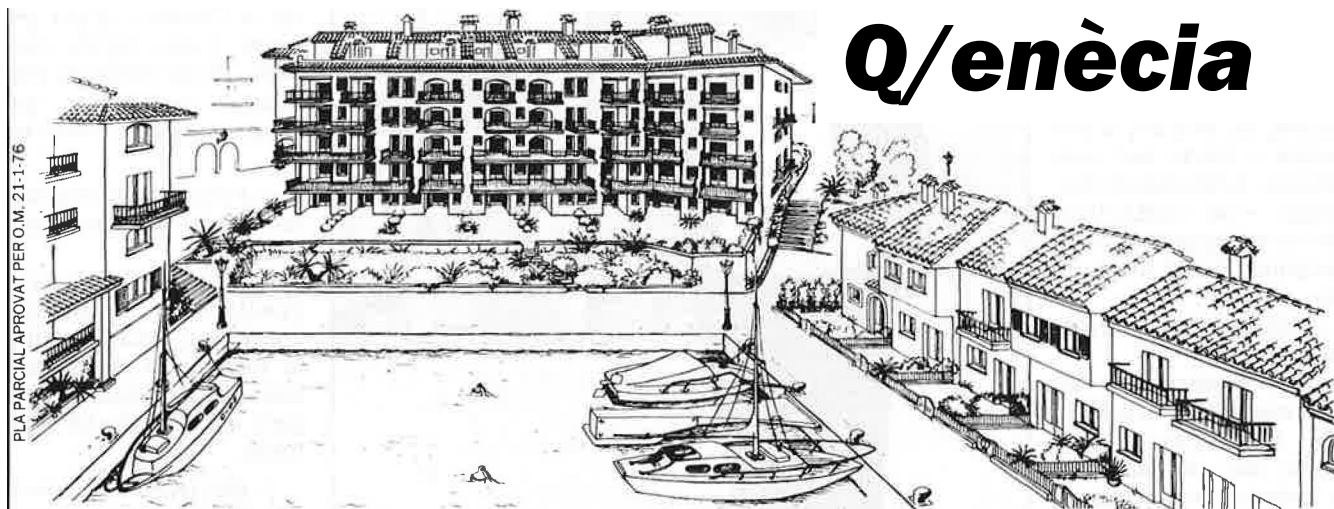
—Ara és una anècdota. Volíem fer un muntatge, *El Concili de l'amor*, que era una obra antireligiosa. El Ministerio de Cultura ens amenaçà de retirar-nos la subvenció i declarà l'obra «X». Es va discutir entre tot el grup i la majoria de gent va decidir no fer l'obra, perquè creien que es posava en joc la continuïtat del Lliure. Muntsa Alcaniz, Pere Planella i jo vam plegar en aquell moment, perquè consideràvem que era una baixada de pantalons. Després, vam fer el Zitzània i encara hi som. En aquest grup també he fet de tot.

—*I de política teatral, icom anem?*

—De Política teatral, no n'hi ha cap. El que es fa és una suma heterogènia i incongruent d'accions de les institucions, que no és coordinada i no cobreix certs aspectes globals. Se'm posen els pèls de punta només de pensar, però, que aquesta colla de polítics i funcionaris es possessin a dirigir. Les temptacions hi són. •

J^idemmaC

Q/enècia

HABITATGES D'UN, DOS, TRES I QUATRE DORMITORIS DES DE 3.523.950 PTES.

• mínima entrada • finançació fins a vint anys

• **INFORMACIÓ i VENDES:** Autopista València-Barcelona, Km. 4,5 (EIXIDA 2), tel. 371 36 11. I a F1CSA, Pau, 11, tels. 332 34 02/3/4